

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3779/2019
12.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Стојаковић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Жељко Лекић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 749/18 од 24.10.2018. године, на седници одржаној 12.12.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 749/18 од 24.10.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П2 23/16 од 29.06.2018. године, ставом првим изреке, малолетни ВВ, рођен ... године, поверен је на чување, бригу и васпитање тужиоцу АА, као оцу, ради самосталног вршења родитељског права, тако да ће адреса пребивалишта малолетног ВВ бити ..., где живи и тужилац, што је све тужена дужна признати и омогућити. Ставом другим изреке, овлашћена је тужена да одржава личне односе са заједничким дететом странака, малолетним ВВ, на начин ближе описан овим ставом изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да на име месечног доприноса издржавања малолетног ВВ плаћа износ од 5.000,00 динара, најкасније до 10-ог у месецу за сваки месец почев од 29.06.2018. године као дана пресуђења па убудуће, док обавеза издржавања по закону траје. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 749/18 од 24.10.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу другом и четвртим изреке и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију из свих законом прописаних ревизијских разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом на коју се у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужена су заједницу живота засновали у новембру 2012. године, а њихово заједничко дете, малолетни ВВ је рођен ... године. Заједница живота је коначно прекинута 09.01.2016. године, када је тужилац примио кривичну пресуду којом му је изречена условна осуда због насилничког понашања према туженој, због догађаја од 31.07.2014. године. Ради одлучивања о предложеној привременој мери Комисија вештака при Општој болници у ... је дала налаз да се код парничних странака не уочавају знаци душевне болести, да је дете потребно поверити мајци, уз одржавање личних односа оца и малолетног детета. У поступку извршења привремене мере туженој су изречене новчане казне због непоступања да дете доведе у Центар за социјални рад ради виђања у одређеним терминима са оцем. Тужена не мења свој став у вези виђања и онемогућава оцу да виђа дете осим у њеном присуству, а мењала је своје пребивалиште и боравиште више пута. Имајући у виду узраст малолетног детета и потпуну дисфункционалност породице и објективно неодржавање личних односа између малолетног детета и оца, ни у мери минималног по привременој мери, одређено је вештачење преко Института за ментално здравље који је у извештају од 16.03.2017. године навео да тужена није дошла на заказане термине, а да је Комисија института на основу аутоанамнестичких података и процене психичког стања тужиоца закључила да је тужилац мотивисан и способан за вршење родитељског права. Према извештају ЦСР „...“ ... од 06.12.2016. године, малолетни ВВ лепо реагује на оца, према њему не показује страх и одбојност, нити је тражио да мајка буде присутна приликом виђања и остао је са оцем у просторијама у ЦСР. Надаље је кроз више налаза и мишљења Центра и Комисије вештака, континуираног праћења породице, са освртом на постојање кривичне пресуде и на то да није било пријава за насиље над дететом, да због мењања исказа и понашања тужене постоји сумња у веродостојност њених изјава и пријава, Центар за социјални рад дао мишљење да треба променити привремену меру и дете поверити оцу имајући у виду везаност детета за оца, да тужена не препознаје потребе детета у погледу редовних контаката са оцем и развијања адекватних навика детета у складу са узрастом, занемарује здравствене потребе детета и обезбеђење стимулативне средине за развој детета, изражава нереалне страхове и везаност за дете, који је ограничавају у адекватном одговору на потребе детета и који доводе дете у неадекватну трауматичну ситуацију, мењајући место боравка без очигледне идеје и циља о даљем извесном и сталном функционисању малолетног детета, уз процену да би одвајање од оца створило још већу трауму за дете. Малолетни ВВ се од предаје оцу 20.06.2017. године налази код оца, који се адекватно брине о детету, потпуно је ангажован и посвећен његовим потребама, од основних животних потреба детета, здравствене заштите, редовне исхране, хигијене, адекватног облачења до социјализације, а дете је уписано у обданиште. Узимајући у обзир тренутно психичко стање детета, његов отпор и испољавање јако негативних емоција према мајци,

изнето је мишљење да се регулише модел виђања тако што ће мајка виђати дете сваке среде од 15,00 до 18,00 часова на адреси оца који је дужан да то обезбеди узимајући у обзир временске и просторне услове. Тужилац има двоје одрасле деце из претходног брака, корисник је иностране пензије у висини од 1.050 евра и живи сам у комфорној и потпуно опремљеној кући, а тужена из претходног брака има троје деце која јој помажу мањим новчаним износима, незапослена је и ради сезонске послове.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев закључујући да је у најбољем интересу малолетног детета да се повери на чување, бригу и васпитање тужиоцу, имајућу у виду прихваћене експертизе и мишљење центра за социјални рад, као и утврђену чињеницу да је тужилац уклонио пропусте у погледу навика, хигијене, здравља и социјализације детета, и несумњиво ученог свеукупног напретка у развоју малолетног детета након преласка код оца имајући у виду узраст детета и његове потребе и неспорну чињеницу да тужена нема редовних прихода, а да тужилац с друге стране располаже и довољним средствима за задовољење материјалних потреба. Нижестепени судови су закључили да је тужена у обавези да доприноси издржавању малолетног детета износом од 5.000,00 динара месечно с обзиром да је дужност сваког родитеља да користи максимум својих капацитета и обезбеди средства потребна за издржавање детета, а да незапосленост није разлог за ослобађање од ове обавезе. Имајући у виду тренутно психичко стање детета, отпор и испољавање негативних емоција према мајци, првостепени суд је одредио модел виђања малолетног ВВ и мајке на начин описан у првостепеној пресуди. Међутим, другостепени суд није прихватио закључак првостепеног суда у погледу модела виђања са мајком налазећи да нису јасни разлози да се виђање детета и мајке остварује на адреси оца и поред чињенице да постоји отпор детета према мајци, а нарочито с обзиром на поремећене односе родитеља и дуготрајан конфликтни однос, због чега је у овом делу укинуо првостепену пресуду.

Врховни касациони суд налази да је правилан закључак другостепеног суда да је у овом моменту у најбољем интересу малолетног детета да самостално родитељско право над њим врши отац, а да мајка доприноси издржавању у износу који је досуђен. На тај начин је обезбеђено да дете остане у средини у којој живи већ дуже време, код оца који је мотивисан, који се адекватно брине о детету и код кога се дете осећа емотивно сигурно с обзиром да се његово тренутно психичко стање огледа у отпору и испољавању јако негативних емоција према мајци, због чега су код оца испуњени сви услови за његов правилан будући психофизички развој. Редовним контактима са мајком, ублажиће се отпори и испољавање негативних емоција детета према мајци, па уз одговарајућу посвећеност мајке његовим потребама, временом ће се превазићи проблеми који су се јављали због изостанка континуиране везе детета са мајком што ће довести до одговарајуће блискости са њом. Неодлучност мајке, непрепознавање најбољег интереса детета и његових потреба, као и њена честа пресељења показују да је за сада ситуација у очевој породици стабилнија, што је за дете веома битно. Остали наводи из ревизије, који су усмерени пре свега на оспоравање одлуке о самосталном вршењу родитељског права не доводе у сумњу основни закључак нижестепених судова да је у овом моменту у најбољем интересу малолетног детета да остане у средини у којој живи, односно да самостално родитељско право над њим врши отац.

С обзиром да су нижестепени судови при решавању и осталих питања правилно применили материјално право односно да је законско издржавање одређено у износу који задовољава потребе детета, а не угрожава егзистенцију мајке као дужника издржавања, одлучено је као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић